

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hetfő

237. szám.

Pest, december 18. 1848

Nem kell táblabíró politika

Lapunkra előfizetheti jövő év január 1-től Budapesten házhozordva félévre 5 ft. postán borítékban hatszor küldve 6 f pp. Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizetheti elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fiztetik.

Tegnap több helyen beszélték, hogy a Marczius szerkesztője ministeri tanácsosnak van kinevezve a rendőri osztálynál.

A kíváncsiak kedvéért megjegyezzük, hogy úgy van.

Alkalmat veszünk itt egyszersmind kinyilatkoztatni, hogy e kinevezés lapjaink szerkesztésére nézve, semmi lényeges változást maga után nem fog húzni.

Pest, december 18.

Minket régóta nem ért nagyobb szerencse, mint az, hogy tegnap vasárnap volt, s következőleg lapjaink nem jelentek meg.

Zsákszámra öntözték az utcákon a leggonoszabb híreket. Kevésbe mult, hogy fel nem sétálunk a Gellért hegyre, nézván, ha valljon Windischgrätz, Schlik, Puchner vorpostjai nem mutatkoznak már valahol.

Mint tökéletesen bizonyost beszélték, hogy aradi táborunk cselbe hozatván, összeszedhetetlenül szétszórtatott, tizenkét ágyú, minden munitiónk az ellenség kezébe került.

A főváros minden körében, vagy ha csak két ember is jött össze, e hírről beszéltek. Kútforrásul mindenki Zselinszki grófot nevezé.

Ide járult, hogy a Közlöny egész hitelességgel jelenté a közönségnek, hogy Görgei Posonyt odahagyja, miután az ellenség a nádasi karpati szorosot elfoglalta.

A rossz hír nálunk olyan eszköz, mint karácson estén a Lucza-széke.

A ki a Lucza székén ül, megismeri, kik a bosszorkányok, a rossz hírek szele megismerteti a titkos swarzelbeket.

A rossz hírek szele, mint a tavaszi lég a szepőt, úgy kiveri a schwarzelbvonásokat a reactionariusok gyűlöletes pofáján.

Volt undok kár örvendés, de melly azonban a becsületes honfiak előtt csak méltó megvetésre talált. A hírek nem valósultak. Az önérdék pártja korán örült, korán csinál: nevető arcokat.

Ma vidám az egész város, a ködökkel elszórt körünkben a sötét kedély, elolvadtak az aggasztó sejtelmek.

Kormányunk tegnap reggel már értesülve volt, hogy a hírek hamisak, s azért a lapok szétküldetését megakadályozta, ne hogy az a vidéken kellemetlen érzést gerjessen.

Görgei Posonyban van, s ott marad, s így az ellenség védvonalunk e legkülsőbbjét sem tudta mind eddig megzavarni.

Hiteles tudósítások szerint aradi veszteségünk legfeljebb 7 emberre megyen. A tizenkét ágyú vesztes pedig kettőre olvadt.

Sergeink Ó Aradra vonultak, mi által a vár az ostrom állapotból felszabadult.

Ez tagathatlanul komoly veszteség, azonban ottani tetemes haderőnk különösen jobb vezérléssel képes maradt a magyar ügynek tovább is tekintélyt adhatni.

A várbeliek, kik Uj-Arad elfoglalása után több helyről, Erdélyből, s tán Temesvárról némi segédforráshoz jutottak, hidat akartak verni a Maroson, a mieink azonban ezen operatiót megakadályozták.

De most lássa az olvasó, milyen könnyen változó publicum vagyunk mi gyarló Pestiek.

A mint hallottuk, hogy a tegnapi hírek nem valósultak, nosza rajta, kaptuk magunkat, s ma egész nap a legfelségesb ujságokkal tractáljuk jámbor honfitársainkat.

Azt gondolták némelyek, ha swarzelbek tudnak maguknak egy jó napot csinálni; miért nem tudnánk mi is.

És azért hallani lehetett csodásnál csodásabb dolgokat. Hogy Görgei már egy austriai faluból irt levelet, hogy elfogtunk tizenhatszáz katonát, s hogy kevésbe mult, miszerint huszárjaink magát József császárt is kézre nem kerítették.

Az embert méltó bosszúság foglalja el, midőn illy beszédeket hall, s ha látja, hogy illy mende mondák mily sebesen terjednek, s hogy azok, kiknek valószínűleg más dolguk nincsen, egész órákat töltenek el illynemű botorságok commentatioja mellett.

Pest, dec. 18.

Ma délután két óraker, egy felduna vidékéről jött utazó azt állítja, miképen az ostrák armada valósággal megindult volna.

Hogy Windischgrätz serge, 30,000ból állna, mellynek reservje Swarczenberg vezérlete alatt, a határnál maradt.

Hogy Görgei Mosony előtt áll szemközt, s harc vágy közt várja az ellenséget, s hogy eddig csak minden jelentőség nélküli csatározások adták elő magokat.

Ollyan világban élünk, mellyben a hivatalosnak látszó hírek is megcsalnak.

Mi szeretnők, ha úgy volna mintirjuk. Windischgrätz azért ellenség, hogy megtámadjon, s mi azért vagyunk honfiak, hogy magunkat védelmezzük.

Idő nyeres tekintetéből, még is jó volna, ha egy kis rossz idő, ezen előnyomulási tervben közbe szállana.

A posonyi lapban olvassuk:

Bécs, december 11-én.

A szükség törvényt ront.

Csőtörtökön dec. 7-én az arbeiterek a gemeinde Rath elébe egy kérelemmel járultak, a munka díj javítása érdekében.

A kérelem a pénztár üressége tekintetéből teljesíten maradt.

Másnap az arbeiterek elkezdtek gyűléskedni, s több helyen elhatározták igazságos kérelmeket erővel is keresztül vinni.

11-dikén már látni lehetett az utcákon több csoportozatokat, azonban az erős katonai őrzések minden komolyabb zavart megakadályoztak.

Ez azon időpont, midőn a nép a vendégfogadókba gyülekezni, s a teendőkről tanácskozni szokott. A proletariusok a középosztályból csatlakozókkal iszonyuan megszorodott. Minden kötelék, melly a szegény és gazdag közt létezett felbomlott, s a munkások mindenre el vannak határozva. A segedelmezések, mellyek a legszegényebbeknek alamizsnaként nyujtatnak, hideg köszönettel, vagy daczczal fogadtatnak.

A gazdagok tartoznak bennünket tartani: mondja fenhargon a nép. Fegyver itt nem segíthet, mert a proletariusok a halált keresik. A gemeinde Rath erélyesen működik hat hét óta, a segély nélküli munkások kissébb pénz összegekkel láttatnak el és adakozások gyűjtetnek.

De ezen forrás is kiapad nem sokára, mert adakozni kevesen akarnak, és ekkor ismét a régi állapot következik be, mert a több száz kisebb nagyobb gyárak megszünése miatt 20,000 munkás maradt kenyér nélkül, azon napszamosok száma, kik Bécs ostroma alatt főszerpet játszottak, legalább 60,000-re ment.

Fegyver van elég, mert daczára minden kutatásoknak, a szét hordott fegyverekből még 9,000 hiányzik. Eddigelé a democrata club tartá féken a munkásokat, most már ez nem létezik, s mihelyt Windischgrätz seregének csak egy részét is kiviszi, a vulkán rögtön kitörendő, mellynek következése kiszámíthatatlan, és Bécs sorsa elhatározva leendő.

Budapest, december 18.

A francia köztársaság elnökének választása eddig megtörtént.

Az eredményt pár napok alatt mi is megtudjuk. —

Mi e választást igen fontos s Europa legközelebbi jövődjére nézve rendkívüli befolyással bírónak tartjuk, hanem azon nagy különbséget, mely ennek vagy amannak megválasztása vagy kimaradása által az események fokozatos fejlődésében, némely és sokak megtörténendőnek hisznek, valóban nem látjuk.

Sokan ugyanis azt hiszik, hogy ha Napoleon Lajos ül az elnöki széken, már is ipso vége van a népek europai szabadságának, s az abszolutismus győzelme annyi, mint világos.

Dem ist aber nicht so.

Bizony elhihetni, hogy Napoleon Lajos nem ügyetlenségeiért, sem baklövésiért, de még kevésbé monarchicus érzelemből fogna vagy fogott elválasztani, hanem elválasztott épen azért, mert a francia nép háborút és dicsőséget szomjaz, ezt pedig legjobban hiszi elérhetőnek azon név paizsa alatt, mely a háború és dicsőség nevével ugyanazonos.

És ne hidjuk, hogy a francia nép csalatkozni fog. —

Bonaparte Lajos egy hiu, szükeszü és ügyetlen frater, kit még akkor is el fog ragadni a nép háborúvágyainak árja, ha szinte most muszka pénzzel választott volna.

A kérdést tehát mi abban látjuk, ha fog-e a francia köztársaság fegyveresen intervenálni, itt vagy amott, mert mi erről tisztán meg vagyunk győződve, legyen bár az elnök Napoleon, vagy Ledru Rollin, hanem látjuk csak ezen okvetlenül elkövetkezendő beavatkozás idejében.

Vagy is, az elnökválasztás nem azt fogja eldönteni, hogy legyen-e háború? mert ez mindenestre leend; hanem azt fogja eldönteni, hogy most rögtön legyen-e vagy pár héttel később?

A háború rögtön megkezdése csak Ledru Rollin személyével van ugyanazonosítva, ő azonban a választáson kétségen kívül átbukott.

Napoleon Lajos és Cavaignac — kiket sokan mint a béke candidatusait szeretnek tekinteni — a pár hét utáni háború emberei fognának lenni. —

És ha mindent elgondolunk bár Napoleon megválasztása által a republicacszmájén bizonyos szennyfolt ejtetik is, s e pillanatnyira úgy rémlik, mintha az abszolutismus kezdene győzni, de mi még is inkább ohajtjuk Napoleonnak, mint Cavaignacnak megválasztását.

Megmondjuk miért?

Cavaignac egy tisztán democrata egyénnek mutatá magát mindeddig, az igaz, de valamint a nép lelkületének dispositióját, vágyait, úgy az Európában felbredt szabadsági önértzet politikáját is felfogni, azt elősegíteni, szóval a népek általános szabadsága mellett, mely saját nemzetének is legbiztosabb garantája volna, hazája biztossága iránti féltékeny, de ferde politikájával határozott előharczosul fellépni nem mer, nem tud, vagy nem akar

S mivel az észit, belátást és szilárdságot, úgy mint a katonai vitezséget is tőle megtagadni nem

lehet, nagyon hihető, hogy politikájával, melyet az eddigiekből ösmerünk — francia beavatkozást egy időre, de csak egy időre feltartani a háború kitérését fekezni tudná.

Azonban ez idő tisztán elveszettnek volna tekinthető, mert a szabadságnak felbredt szelleme, míg egy Cavaignac szilárdságán is keresztül rontana, s ha őt magával nem vihetné, elsodorná őt.

Mind ez Napoleon elnöksége alatt nem történhetik, mert először gyenge ember, ki a néphangos kívánatokban nyilvánulandó akarajának árával pillanatig sem daczolhatna, és másodsor hiu ember, kit már neve is belevisz a háborúba.

Miután tehát Ledru Rollin megválasztása, mely is szabadság ügyének, mint rögtön védője, legkivánatosabb volna minden hihetőségen alul áll: a francia elnökválasztásból mi illy formát jövendőlünk:

Vagy megválasztott Cavaignac, s ekkor a francia háboru pár hetekig általa vissza fog tartóztatódni, hogy utóbb még borzasztóbb erővel avec une secousse violente kitérjön.

Vagy pedig mi leghihetőbb, elválasztott Napoleon Lajos s ekkor a farsang közepe felé Olaszországban az osztrák hadsereg francis fog tanulni, s rövid időn a Finalet is eljárja.

Hogy ennek egy europai háboru lesz következménye, annyi világos eredményéről jóslást tenni ugyan, egy kissé vakmerőség volna, de annyit még is hiszünk, hogy ama jövendülés, miszerint 1850-ben koronásfő Európában nem leend; csak így valószínű.

Csernátóni.

Pest, dec. 16.

Épen most értesülünk, hogy az egyetemen jelenleg hadtudományokat hallgató ifjuság egy nagy része, mintegy 150-en, mint önkéntes csapat, a Schlik elleni táborozásban részt veendek.

Ezt ők tegnap a lelkesedés egy szép pillanatában határozták el.

Azonban, bár mennyire tisztelőji legyünk is a fiatal lelkesedésnek, megvalljuk, tudunk olly eseteket képzelni, melyekben az nincs a maga helyén.

És megvalljuk azt is, hogy ezt éppen azon esetek egyikének tartjuk.

Vegyük csak a dolgot egészen azon nézpontból, melyből kell, s melyből egyedül helyesen lehet nézetünk szerint.

Itt tanítanak az egyetemmel haditudományok, melyeket ki szorgalommal tanul, s belőlök kitűnő szigorlatot tesz le, tisztségre számolhat.

Ebből világos, hogy a haszon nem csak azon egyeseké, kik netalán tisztekké fognak nevezetni tavasszal, hanem főleg a hazáé, melynek tudományosan kiképzett tisztekre, főleg a tüzéri és utászknál végtelen szüksége van.

E tanokat hallgatni nem köteleztetik senki. A kinek tetszik végzi dolgát máskép és máshol, a ki mártiusig a katonasággal várni nem akar, be áll honvédnek most. Ez világos.

De (itt a dolog ere), ha némelyek úgy gondolkoznak: hogy martiusig elvesz a haza, ha ép-

pen azon 150 ember, kik most az egyetemi tanulók felét teszik, azonnal csatába nem mennek — ha valaki úgy gondolkozik, hogy e száz ötvenért a más 150 se folytassa tanulását — ebből teljességgel nem következik, hogy az előadások azonnal megszűnjenek.

Mi részünkről máskép gondolkozunk, s ohajtanók, tanulásunkat folytatni, meglévén teljesen győződve, hogy hazánknak sokkal több szolgáltat tehetünk martiusban (midőn katonára bizonynyal leend még szükség), mint kiképzett tisztek, mintsem most, midőn katonáskodáshoz nem érte, hadviseléshez nem szokva, csak ollyan nemzetőr féle katonák lehetnének.

Halogatás emberei nem vagyunk, még kevésbé karnók magunkat a bajokbani osztozásból kivonni, — és ha a kormány ma nyilvánítaná, hogy a haza elvész, ha minden fegyverfogható férfi, könyvet, s mindent elvetve, kardhoz nem nyúl, a holnapi hajnal már, mint katonát látja. De nem vagyunk ennyire, hála istennek. Ő azonban igen is vagyunk, hogy az új tavasszal újra el fog kezdődni az adáz, és fene harc, mit ellenünk vakság, és elvetemedettség vivnak. Akkor is szükség lesz e hazának katonákra, — s ha ezt nem tudnám, tán szégyelném magmutatni a népek arczomat, hogy még katona nem vagyok.

De uraim! kik az egyetemenél tanulásainkat elkezdettük, előttünk az áll: elmenni, most mint százötven dologhoz nem értő, gyakorlatlan közember Schlik ellen, kit a mi derék Mészárosunk bizony nálunk nélkül is moresre fog tanítani — vagy pedig folytatni tanulmányainkat, tavaszig midőn bizonynal elkésve nem leszünk, méltóbb részt vehetni, a szabadság bajos, de dicső harczaiban.

Kinek kinek meggyőződése szabad. Azért, ki ezt hiszi, hogy mulhatlan szükség most mennie a harcza, — jól van tegye; csapjon fel önkénytesnek. Mi ez egyszerű tárgyban, más véleményben vagyunk.

De tán késő is már e tárgyhöz szólanunk. Nem késő azonban megkérnünk a kormányt, hogy miután az eddigi hallgatóknak legalább fele it maradt, a tanítások félbe ne szakasztassanak.

Önöknek pedig más véleményű társaim, kik mennek szerencsés utat, győzelmet és azt kívánom, hogy egygyen egygyen ezerszerre többet tehessenek imádott hazánkért mint én, ki tavaszig tanulni, azután katonáskodni fogok addig, míg vagy szabad lesz Magyarország, vagy egy ágyu golyó más felé mutat nekem utat.

Sz. K.

Petervár, december 11.

Jó reggelt az alföldről édes Marczius! és pedig örvendetes jó reggelt, — mert tudom, hogy régen nem üdvözölték olly örömesábitólag kedves Marcziuskám, mint én, talán nem is várta, üdvözlendem önt, — s tudom, hogy nyakamba borulna, s ezerszer megcsókolna, természetes, ha közelében volnék, azon hírért, — mellyel nem csak önt, hanem az egész olvasó közönséget meglependem, — olly szép és dicső hír ez, hogy érte a jövő előfizetésben legalább is tizzel több előfi-

zetője leend, — ollyas valami a mit mondani akarok, — melly kaptafára a Marciusban még mi sem gyártatott; — Pétervár van felől írva, tehát Pétervárról irandok, az annyi, mint világos, pedig csak ki is mondva e szó Pétervár, elegendő egy hazafiúnak, hogy érdekes legyen előtte e közlemény, — de úgy hiszem elég ugyis a bevezetés, ideje, hogy valamit ad rem is mondogassak, ugyan pusizni való gyerekek azok a Don-Miguel féle honvédek, Marciuskám!! — de csak a közvitéznek, ne gondolja, hogy a tisztekről is valamit írni akarnék, — mert nagyba érezhetné a csalódás hiú gyötrelmeit, — igaz, van ezek közt is, van, tiszta buza szem, — de jelentékeny része konkoly biz annak; — tehát csak képzelje ezen pusizni való közvitéznek máma egy nevezetes napot hoztak napvilágra, mellynek párját aligha láttuk még, — egy pár nap óta a legnagyobb feszültséggel vártuk a történendőket, a kósza híreknek hossza vége nem vala, mondák: ma teszik ki a sárga-fekete lobogót, értetődik, a tisztek, — ma jönnek a gránzerek, s át fog adatni a vár, — ma veszik össze a legénység, kik különféle ajkúak, ma lesz ez, ma az, tudja édes Marciuskám, annyit beszéltek, hogy az embernek a feje fáj bele, s nem tagadhatom, sok szolgálékünek létét, ki félni is elég gyáva volt, — még is ezen gyönyörűséges mákvirágok magok voltak, kik nem tudom, miféle haszonlesésből ezen híreket hatalmasan terjeszték, nyil sebességgel tudunkra adák, — azonban másképp ütött ki az egész, mint gondolák, mert hisz tudja, — de mit is ne tudna a Marcius, — egy parancsolat jött létre, elég ideje már, a seregredeknek zászlóaljakká átalakítása iránt, s hogy ezen parancsolat Pétervárra is elérkezett, azon kétkednünk nem szabad; — azt is tudom, hogy ön, mint radical ember, elhitette magával? — hogy ezentul csak az érdemek fognak jutalmaztatni, jaj! de ez Péterváron nem úgy volt ám, a mint a rozsz nyelvek beszélnek, a parancs, mellyet említék, bár tiz napja itt hever, — hasztalan minden béketűrés s kintarás, közhírré nem tételik, azon okból, mint azt egy pár schwarzgelb szellemü mondani megnyugodott, — mert a közlegények is vonakodnak a zászlóaljakká átalakítástól, de ennek valótlansága alább be fog bizonyodni; — mi pe az érdemes jutalmazást illeti, az úgy ment véghez, hogy tisztekké öröklött joguknál fogva csak németek, vagy effélék lehetnek, mert hisz égbekiáltó volna egy kaiser, köni. ezredbe magyar tisztet alkalmazni!! pedig hidje el édes Marciuskám, olly derék magyar őrmesterek vannak, hogy az embernek a szíve csak nem kiugrik bőréből, ha csak látja is őket, hát ha még hallja, milly lelkes, milly buzgó hazafiak, hányat akar egy egy lelőni, hányat megölni ellenségeinkből, ez ám még a valami, akárhogy mondja is, még sem hiszem el, hogy hall mindennap illyesmit Marciuskám, s ők mégis mellőzöttek, s miért? mert hívek a hazának, mert őrei az alkotmányoknak!! —

E napokban egy főtisztnek igen fáj a feje, azt mondván: hogy nem tudja, kiket tegyenek tisztekné, mert már a német cadetok elfogytak, a tisztek pedig napi renden szökösnek, mint azt Biga és segéde nem régiben megtették, ezekből láthatja kedves Marciuskám, hogy Péterváron kurucz s bosszantó világ volt.

De a mi sok az sok, azért is az illyen játékot

több jó érzésü magyar gyerek megsokalta, — s Schaller őrmester vezénylete alatt a miniszternek írni, — állapotukat őszintén előadni, tiszteik rossz akaratú szándékát feljeleníteni, s orvoslását sérelmeinknek felsőbb helyen keresni elhatározták, — de mi történt gondolja! egy gyáva s haszonleső által feladatnak, s elárultatnak, — mire Schaller szekrénye kimotoztatk, a nála talált felküldendő panaszos folyamodvány lefoglaltatik, maga pedig irtalmatlanul bebörtönözöttek, csuda-e most, ha ezen tény igen rossz sensatiót, sőt indignatiót szült a magyar érzelmü közvitézeknél, s csak most kezdődik a java, a megsértettek büszke öntudatukban szeretett őrmesterüknek kibocsájtatását követelik, — s az ártatlanul történt befogottat elfogatásáért zúgolódnak, s öt szép uton és módon annak rendje szerint kibocsájtatni kéri, azonban az ezredes urnak ajtai csukva maradnak az esdek-lök előtt, de ők nem hátrálnak, hanem megesküdnek arra: hogy őrmesterüket el nem hagyják, ők kiszabadítandják, s várból semmiféle rendelet nyomán nem távozzanak, hanem éltek és vérükkel megvédendik azt a hazának, minden ármányok daczára is, őrmester börtönéhez, hogy el ne vitethessék, ők állítanak, s fogadják, hogy minden szolgálatot felmondanak, ha őrmesterük szabad lábra nem bocsájtatik, — ők nem bíznak senkiben, de magukban igen, s ezen esküt és fogadást szentül meg is tarták, — mert ma $\frac{1}{2}$ 1 órákor, midőn a szolgálatok kiosztatni szoktak, a szolgálatot felmondván, a tiszt indulj parancsára egy káplár, kinek nevét azonban nem tudom a 7-ik comp. elő lépett a sorból, s lábhoz parancsolt, — a legénység engedelmeskedett, ekkor egy hatalmas szózatot tartott társaihoz, szava erős, bátorsága rettenhetlen, a tisztek össesereglettek, de azért ő elkezdé:

Nem magyar ugymond, hanem hunczfut, ki helyéről megmozdul, minket elakarnak árulni, — lám kedves őrmesterünk már elfogott. Mi követeljük kibocsájtatását, ellenkező esetben azt erővel is megszabadítani készeknek nyilatkozunk. mire a legénység ezen kívánatát nyilvánította, s midőn ez még sem teljesített, a fegyveres legénység kurjogatni kezdett: fegyverre!! fegyverre!! mire a körülálló fegyvertelenek rohantak fegyvereikért, s pillanat műve volt, mind annyi fegyverben megjelent, a német tüzérek szétkergettettek, az ágyuk elfoglaltattak, mert kiabáltak. Ha ezeket elvesztjük, végünk van, — hallottunk hangokat, mellyek azt kürtölék, el kell fogni s megnémítani az árulókat előbb, s aztán meggyünk Ujvidékre számolni ellenségeinkkel, nem kellene nekünk rossz lelkü tisztek, mire az egész ott volt tisztikar elnémulva megsápadott, s midőn ezek után ezredes úr meggyőződött, hogy a legénység minden szigorú fegyelem s felvigyázás mellett is aligha a Marcius nem olvasta, s utána felvilágosult, nem volt egyéb hátra, mint meggyőződnie arról is, hogy a nép szava Isten szava, azért jónak gondolta, valamint mink is gondoljuk, hogy az ártatlanul bebörtönözött őrmestert kibocsájtani kegyeskedend k, ez megtörténvén a kibocsájtott őrmester a legnagyobb öröm s lelkesedéssel, éljen kiabálással, s fegyver durrogásokkal fogadtatott, e lelkesedést, e hazafiságot, melly ezen emberekben buzog, látni kell, azt leírni, vagy képzelni nem lehet, — midőn szeretett ör-

mesterük körükben volt, azon tisztnek, ki őt becsukatá, becsukatását követelék, de ebből történhető nagy veszély megelőzését, valamint a felbőszített legénység lecsillapodását, ugy követelésükről történt lemondást, leginkább erélyes kormányzatos Haczelnak, — kit eleinte ugyan ősmerni sem akartak, nagy részben köszönhetjük. —

Hallottuk ugyan, még az ezredes urat is beszélni, — de hangja igen gyöngé volt, — s maga is nem a közönséges hangulatban, hogy mit mondott, azt jól nem hallottuk, de alkalmasint azt akarta mondani, hogy félreértés az egész, — s lesz még több félreértés is, mellyet a derék hazafi, hős vitézek érthetővé teendének, p. o. a tisztikarnak az e végett ide küldött választmány előtti nyilatkozata nézeteik iránt, — illyen a vár, az ide e végett leküldött mérnöki kar őrnagyának leendő atadása, az átalakítási parancs az ezredekre nézvest, mellyek eddig tudunkra nem teljesítvék s több effélék, — de mind ezek daczára annyit még is mondhatok, hogy már most este felé béke uralkodik két városunkban, különösen Ujvidéken is, melly annyira, a mennyire purgalva van a dölfős szellemektől, s mindenütt bár merre tekint a szem, nemzeti lobogóink hirdetik:

Él magyar! áll Jüda még!!

És most befejezésül részünkről, nehogy nagyobb galibáknak szemtanúi legyünk, s az egész ország, netalán történhető veszteségünket megsirassa, ismételve, mások után figyelmeztetjük a kormány főit, hogy iparkodjon mentül előbb honvéd tüzéreket, s honvédeket Pétervárra szállítani, és ezen lelkes hazafiakat magyar tisztekkel megjutalmazni, mert a csalódás már elég volt, az idő múlik, a gázság határtalan, az elveszett perczekek pedig, visszaidézni nem lehet. — Apropos! két mákvirágot is ajánlok önnek, kegyes pártfogásába édes Marcius! Trausch főhadnagyot, ki ma, érdemesé tevő magát, hogy a mákvirágok sorába igitassa, és Kuh ezredi orvost, ki vizsgálat alatt van, s felfüggesztetett, — ez ám a szép mákvirág, azt beszélnek róla az emberek, hogy a beteg honvédek lábba taposta, egy haldoklónak pedig orvosság helyett pofonokat adott, ugye, még illyen mákvirágot nem evett. Azt is hírlik felőle, hogy megtisztítja magát, de én nem hiszem.

Igazmondó Othonka.

Egy papról valamicske.

Szerkesztő!

Miután a szent lélek táblabírái jelenleg is pandurként bánnak a robotosok igaz ügyével, kérjük önt rettenthetlen becsületességére, írja sorainkat lapja szárnyaira, s röpitse az örök isten szent igazságához, hogy felriasztván boszúló angyalait, fonjanak korbácsot az ég villámaiból és üzzék ki a magyar föld édenéből az absolutismus makacs kölykeit, kik a martiussal mit sem gondolva, egyre aprílist járatnak az igazsággal, és kancsukázzák a magyar ember fiát.

Van egy comunitas tekintetes nemes Hevesvármegyében, mellynek neve város, és benne zörög egy lélekka-lapács, kinek neve plebános. Ezen schwarzgelb tejet szopott öreg gyermeköze

ügyes complimentirozó, remek hirgyártócéhbeli mesterember lévén, egy ideig mint mulattató gesellschafter ugránczozott bizonyos excellentissimus reverendissimus aristocrata udvarában, hol anecdotaiból kifogyván, more consveto professorrá nevezetve — a camara obscura magyarázása alkalmával tanítványit nagy homályban, — a néhai bureaucratát pedig fontos geheimfelvilágosításokban részesíté; — melly idő alatt fejének hálos takarója megderesedett és haszontalanná lett. Illy műtételek között öt X-en becsületesen átvergödvén, a szónoklat s első énekes mise remekelésére szánta magát, mit német vagy tót kottából neveltségig betanulván — lett szónok, mint C. S. táblabíró, midőn valami nem juthat eszébe, — minőnek nincs párja túl az operenciákon. Így lett a nagy geniek egyike városunk lélekhalapácsa, és megérkezett két lélekvesztő közt, mellyek egyikének neve dame Schifonét, a másiknak comtesse Kalamandra.

Talán testvérei vagy cselédei?

Nem. Punctum.

Ők a kalapács plenipotentiárusai és zultánnői; hárman egy Zsafia álnokságát is megszegyenítő camarillát képeznek; és uralkodának a két lélekbojtár felett a la 'chinois mandarini hatalommal, fenyegetvén őket hajdukkal, s használván becsületük temetésére szemtelen armányt, könyörgést, a legelvetemültebb gazlelkűség cselszövényeivel páruva, mert a prima donnákat, mint főnököt, nem sürgelték, s három dudást egy csárdában nem türtek.

Az egyik bojtár tüstent stráflích eltétetett.

A nép felkel, zúg, fenyegetődzik, a kalapács macskazenével üdvözöltetik, mert ő pletykasága tisztos családokat szennyezett be, s gyűlés alkalmával folyamodás nyújtatik be az egyházi büroaunak, mellyben a botrányok elhárítása, a segéd visszarendelése, a másiknak pedig marasztaltatása követeltetik.

Becsületszóra minden megigértetik.

Azonban e helyett zaj csillapultával a másik segéd is hasonló modorban elrendeltetik, mert segédnek igazságában is bukniá kell.

L'es loups ne se mangent pas l'un l'autre.

Hát a két liba?

Az most is hizik és gágok a győzedelemen.

Ki két fiatal ember becsületét és szerencsésjét feldúlja — méltó, hogy — úgy segéljen — megkereszteljék, és többet is tegyünk neki.

Servus.

Egy és több polgár.

Szerkesztő!

Míthogy hasznos tényt elérni szándékozom, ezen soroknak ön lapjában felvételökről nem kételem.

„Háborúban, a tudományt nem kell, sőt nem szabad elmulasztanunk“ mond Kossuth. — Én tehát kérdelem, nem elmulasztás-e az, a kivált mostani időkben olly elmulhatlanul szükségessé lett tudományok, t. i. ars medicának, midőn, mint a tanár urak (kik fizetésöket kapják), mint a szokott számu orvos növendékek Pesten vannak, és még sem kezdődik, még csak a gyakorlati év se? vagy talán azt gondolják azok az urak, hogy a tábori sebészettel, hol csak operatiót mutatnak, mind meg van téve? Ó nem! Hiszen minden műtét után, az első az, hogy általános ellenhatás (reactio universalis) áll be; és azután a számtalan lázok, hagymáz (typhus), gangraena nosocomialis, stb. melly sok sebesítetteknél mindig kifejlődik, ez tekintetet nem érdemel?

Orvos növendék.

H I R D E T É S E K.

Chirmar Leonora

(Ujtérén Burgmanház 2-dik emelet) a tisztelt nőnem figyelmébe ajánlja a legújabb divat szerint készült kalapokat, köpenyeket, különösen pedig díszes magyar főkötőit, s egyéb női tárgyakat.

Sajtó alatt van s megjelenend

Emich Gusztáv

könyvkereskedésében:

ALAPOS UTMUTATÁS

a ló, mind belső, mind külső betegségei megismerésére, gyógyítására.

Hasznos kézi könyv

lovassági tiszték, lovászmesterek, lótenyésztők, barmászok, s általában a lókedve lők számára,

Dr. Wagenfeld

porosz kir. kerületi barom orvos,

a harmadik bővített, s javított kiadás után fordította

Bajnok Antal.

Egy toldalékkal a lovak vasalásáról,

Wagenfeldtől, és 5 aczélmetszetű táblával Pesten 1848.

Ezen igen kor- és czélszerű munkára az illetők, főleg a jelenleg képezendő tábori ló-orvosok figyelmeztetnek.

Magyar központi vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra. személyvonat délut. 1 óra.

Szolnokról Pestre.

„ „ Személyvonat reggeli 7 óra 15 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 óra 30 percz

„ „ délután 3 „

Váczról Pest felé reggel 9 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Nemzeti

Színház.

Pest, hétfőn, december 18-kán. 1848.

Előszór:

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Eredeti vigjáték 4 felvonásban. Irta Dobsa Lajos.

Személyek:

Piffel Aloys, a camarilla ügynöke, Latuor levelezője	Szilágyi S.
Csovis, rácz bujtogató, Jelasics béreltette, Piffel jobb keze.	Farkas L.
Orányi Geiza, a „Martius tizenötödike“ levelezője.	Lendvai.
Kandor, népszónok, comunista, a macskazenék elnöke	Szigeti. László.
Puppiarszlán	—
Csilling Boldizsár, táblabíró, és a bizodalmat szavazó választmány elnöke.	Szentpéteri. Komlósi Ida.
Hermina, Piffel mostoha leánya.	Kovácsné.
Innocenzia, Hermina társalkodónéja	Éder Luiza.
Eulalia, varróleány	Bartha.
Jancsi, Geiza inasa, előbb kocsis	—
Nagy Ferke, káplár az önkéntesek toborzójában	Vadász. Korcsek. Hubenai J.
Pinczér	—
Ur	—
Táblabírák: Szilágyi Pál. Balog. Szücs.	—
Ujságárulók: Török. Kali Erzse. Eötvös Borcsa.	—
Inasok: Hubenai F. Petrik.	—

Bizodalmat szavazó táblabírák. Önkéntesborzók. Ujságárulók. Verestollások. Macskazenészek. Barricadeurók. Vendégek. Nép. Nemzetőrök. Hirlapszerkesztő. Történik Pesten.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.